

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane.

Kos II. — Izdan in razposlan dné 2. januarja 1895.

Vsebina: Št. 2. Zakon o železnicah nižega reda.

2.

Zakon z dné 31. decembra 1894. l.

o železnicah nižega reda.

S pritrdilom obéh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

A. Lokalne železnice.

Člen I.

Dopuščajoč lokalne železnice s pravilno ali z ozko raztečino (drugotne [sekundarne], bližinske [vicinalne] i. e. železnice), treba je, ne kratéč državnemu vojnemu ministerstvu zakonito pristoječega vplivanja, ne samó gledé na pripravljala dela, na gradnjo in opremo dodeljevati vsa mogoča olajšila, ampak tudi gledé na obrat od varnostnih naredeb in prometnih predpisov, ukazanih v železniškem obratnem redu z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.) in v dotičnih dodatnih določilih, odpuščati toliko, kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, zlasti na določeno zmanjšano vozno brzino po prevdarku trgovinskega ministerstva zdelo pripustno in kolikor se s tem samovpravnim združbam ne krati po veljajočih zakonih pristoječa pravica, da smejo v svojem področju izdajati predpise iz varnostnih ozirov.

Enakovrstna olajšila se morejo po prevdarku trgovinskega ministerstva dodeljevati tudi za one že obstoječe železniške kose, na katerih se uvede

drugotni (sekundarni) obrat z zmanjšano vozno brzino.

Člen II.

Podjetbe lokalnih železnic se odvezujejo dolžnosti, o prevažanju pošte podanih v §. 68. železniškega obratnega reda in v §. 10., lit. f) zakona o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.), in pa dolžnosti, vtemeljenih v §. 89. železniškega obratnega reda gledé na povračilo večih stroškov, ki bi se nabrali ob policijskem in dohodarstvenouradnem nadzoru, in pa gledé na brezplačno nabavljanje in vzdrževanje uradnih mestnosti.

Člen III.

Vlada se pooblašča, pri ustanavljanju tarif za lokalne železnice dovoljevati izjeme od določil zakona z dné 15. julija 1877. l. (Drž. zak. št. 64.), govorečega o največinskih tarifah za prevažanje oseb po železnicah, in pa od drugačnih zakonitih predpisov o stvaréh, ki se tičejo tarif in prevažanja.

Člen IV.

Prostost od pristojbin in kolkov uživajo pogodbe, vknjižbe, vloge in drugačne listine, s katerimi se v zagotovilo gradnje kake železnice za trdno obljubuje odstop zemljišč, dovolilo stvarnih pravic,

dostavba stavbnega in obratnega gradiva, oprava plačil v gotovini bodisi s prevzetkom delnic ali brez njega, ali pa kakoršnokoli drugačno prispéva nje, ali s katerimi se ustanavljajo pogoji za rabo javnih cest, ali pa prevzemajo dolžnosti poročstva, ali s katerimi se napósled vkrepajo domembe zastran dobave glavnice, zastran gradnje in obrata lokalne železnice, toda izvzemši razprave sodnega postopanja v spornih stvaréh.

Isto ugodnost uživajo vloge, črteži in drugačni spisi, ki jih zadajajo prosilci dopustila potém, ko se jim je dalo dovolilo, da prično tehniška pripravljala dela, in s katerimi se pripravlja izvršitev kake lokalne železnice v tehniškem ali finančnem oziru.

Člen V.

Dodeljujoč dopustilo za kako lokalno železnico, mora vlada dovoliti te-le ugodnosti:

- a) Oprostilo od kolkov in pristojbin za vse pogodbe, ki jih podjetba lokalne železnice sklene, za vse vloge, ki jih vpodá, in za listine, ki jih naredí; nadalje za vse knjižne vpise na podstavi teh pogodb in listin, napósled za druge uradne posle in uradne izdatke v to, da se nabavi glavnica in zagotovi glavnično obrestovanje in pa obrat, dalje v gradnjo in opravo železnice do konca prvega obratnega leta, v odkup zemljišč do konca tretjega obratnega leta.

Spredej navedeno oprostilo se nadalje uporablja o prejemnih potrdilih stavbnih podjetnikov in dostavnikov, kolikor se taista nanašajo na plačila za izvršitev spredej oznamenjenih naprav.

Te ugodnosti se ne uporabljajo na razprave sodnega postopanja v spornih stvaréh;

- b) oprostilo od kolkov in pristojbin za izdajo delnic in prednostnih zadolžnic z začasnicami vred, namenjenih v nabavo glavnice takó za prvo napravo in dopustilu vstrečno opremo dopuščene lokalne železnice, kakor tudi za razširne stavbe in dodatne nabave, ki bi jih kesneje vlada spoznala za potrebne, nadalje oprostilo od kolkov in pristojbin za vknjižbo zastavne pravice na železniškoknjižnih enotah ali drugih nepremičninah, določenih v zagotovilo prednostnih zadolžnic in drugačnih posojil, vzprejetih v namene, oznamenjene v tem odstavku, in takó tudi od prenosnine, kar se je nabere ob odkupu zemljišč s koncem tretjega obratnega leta (lit. a), razen pristojbin, ki jih

je o tem povodu opravljati in katere po veljajočih zakonih pristojé občinam ali drugim samovpravnim združbam;

- c) oprostilo od pristojbin in odredbin, dolžnih za podeljeno dopustilo in za izdajo dopustilnice;
- d) oprostilo od dobitkarine in dohodarine, od plačevanja kolkovnin za kupone, in pa od vsakega novega davka, kateri bi se vtegnil uvesti z bodočimi zakoni, na dobo petindvajsetih let, računéč od dné, katerega se dopustilo dá.

Ugodnosti pod lit. a) do lit. d) se uporabljajo tudi o dovlačnicah, nakladalnih kolesih in drugačnih postranskih napravah, ki jih koncesijonar naredi in katere so celoviti deli podjetbe lokalne železnice ter kot taki pripoznani po vladi;

- e) oprostilo od pristojbine, pripadajoče za državni nadzor;
- f) na prošnjo podjetbe lokalne železnice premembo v t. št. 47. e) zakona z dné 13. decembra 1862. l. (Drž. zak. št. 89.) ustanovljene kolkovnine od voznice za osebe v odstotno pristojbino, ki jo bode odmerjati s tremi odstotki vozne cene ter po železniški podjetbi pobirati od popotnikov in vsak mesec po preteku oddajati dohodarstvenim blagajnicam.

Pod f) navedena ugodnost se more dovoliti tudi že obstoječim lokalnim železnicam in, ako bi obrata ne oskrbovala podjetba lokalne železnice sama, tudi obrat vodečemu upravnstvu.

Člen VI.

Oprostilo od kolkov in pristojbin se dovoljuje tudi za izdajo in pa za vknjižbo in izbris eventuelnega knjižnega zagotovila zadolžnic takih posojil, ki jih kraljevine ali dežele, okraji, občine ali drugačne samovpravne združbe v nabavo glavnice ali v prispévanje za nove lokalne železnice vzprejmejo z odobrilom državnega upravnstva, tudi kadar bi jim oprostilo od kolkov in pristojbin ne šlo že po členu IV. in V.

Obresti takih posojil, katera naj se razdolžijo najkesneje v 75 letih, oproščajo se dohodarine in vsakega novega državnega davka, ki bi se na mesto nje vtegnil uvesti z bodočimi zakoni, in pa od plačevanja kolkovnin za kupone.

Člen VII.

Za zadolžnice, katere v nabavo novcev za nove lokalne železnice in pa za investicije na obstoječih lokalnih železnicah in na državnih železnicah z odobrilom državnega upravitstva in pod posebnim njegovim nadzorom izdā kak s poroštvom dežele opremljen zavod (kaka deželna banka) ali kak drug za to po pravilih vpravičen zavod ali vpravičena družba ali pa kak samostojen oddelek njen, in katere se založé takó, kakor je v nastopnem povedano, potem za kupone teh papirjev more se dovoljevati prostost od pristojbine, zmislooma uporabljajoč člen III. zakona z dné 10. julija 1865. l (Drž. zak. št. 55.).

Zgoraj omenjene zadolžnice naj se po načinu, ki ga ustanavlja državno upravitstvo, ozirajoč se na dovoljno varnost, zalagajo:

1. s tirjatvami od države, dežele, samovpravnih združeb ali pri pupilarni varnosti tudi od zasebnih deležnikov, ali
2. s posojilom za podjetbo lokalne železnice, kakor gré zavarovanim v železniški knjigi ali kakó drugači, ali naposled
3. z obligacijami posojil za deželne železnice ali takih zadolžnic zasebnih podjeteb lokalnih železnic, katere so s poroštvom države ali dežele ali pa po prevdarku državnega upravitstva na drugačen način zadostno zavarovane;
4. v odstavku 1. do 3. oznamenjene varnosti se morajo nanašati na tisto železnico, za katero se uporabijo novci, ki se nabavijo z izdajo zgorenjih zadolžnic.

Zgoraj omenjenim zavodom pristoji, kolikor so zavezani dobitkarini, tudi gledé obresti omenjenih zadolžnic pravica odbitka, dolžnikom dodeljena v §. 23. patenta o dobitkarini z dné 29. oktobra 1894. l. (Drž. zak. št. 439.).

Določila zakona z dné 24. aprila 1874. l. (Drž. zak. št. 48.) o varstvu pravic posestnikom zastavnih listov se zmislooma uporabljajo tudi o zgoraj oznamenjenih zadolžnicah.

Člen VIII.

V členu VIII. oznamenjene zadolžnice so za koristonosno nalaganje glavnice ustanovin, javno nadzorovanih zavodov, poštnohranilničnega urada, potem sirotinskih, fidejkomisnih in pokladnih novcev in pa po borznem kurzu, toda ne nad imensko vrednostjo, za služabne in opravilne varščine uporabne tedaj, kadar so

- a) za obrestovanje in razdolžbo izdanih zadolžnic vsak čas potrebni zneski založeni z vsaj enako visokimi tirjatvami izdajajočega zavoda, katere dospevajo v določenih, potreščini vstrezajočih rokih;
- b) kadar za te tirjatve obstoji ali plačilna ali poroštvna obljuba države ali je ustanovljena z zakonito varnostjo zastavna pravica na kaki nepremičnini v zemljiški ali železniški knjigi; dalje kadar so
- c) iz teh zahtevkov izdajajočemu zavodu pristojee tirjatve neodvisne od višine obratnih stroškov in drugih v §. 47. zakona z dné 19. maja 1874. l. (Drž. zak. št. 70.) oznamenjenih tirjatv; naposled
- d) kadar zadolžnice, pri katerih obveljajo spredaj oznamenjeni pogoji, trgovinsko ministerstvo v porazumu s finančnim ministerstvom in z ministerstvom za notranje stvari in pravosodje od slučaja do slučaja posebe oznamenja z uradnim razglasom v Državnem zakoniku.

Koliko se smejo v členu VII. oznamenjene zadolžnice, katere se izdadó po kakem s poroštvom dežele opremljenem zavodu ali ž njegovim poroštvom, po drugih, kakor v lit. a) do d) oznamenjenih pogojih, potém v koliko se sméjo zadolžnice posojil, z državnim odobrilom vzprejetih za lokalne železnice po kraljevinah ali deželah ali samovpravnih združbah (člen VI.), uporabljati v zgorenje namene, to se določuje v vsakem posameznem slučaju s posebnim zakonom.

Člen IX.

Upravitstvo državnih železnic more s pritrdilom finančnega ministerstva za že obstoječe ali take lokalne železnice, ki se na novo naredé, dodeljevati nastopna olajšila in nastopne ugodnosti:

1. Oprostilo od vštévanja kvote osrednjih upravnih stroškov za upravitstvo državnih železnic, nadalje od zaračunjanja povračila ali prispevanja podjetbe lokalne železnice za sopolabo obstoječih naprav državnih železnic in za postajno službo, katero na stičnih kolodvorih oskrbujejo državni organi, v toliko in dotle, kakor se bo to zdelo potrebno, da se obrestovanje in razdolžba ne s prednostnimi obligacijami nabavljene napravne glavnice lokalne železnice omogoči iz lastnega čistega donosa s petimi odstotki največ.

Prav tako se more dovoliti, da se lokalna železnica prevzame v državni obrat za račun koncesionarja proti temu, da podjetba lokalne železnice povrne stroške, ki jih ima s tem obratovanjem država sama in katere je eventualno preračunati poprek ali z nekim določenim odstotnim postavkom kosmatih dohodkov ali pa z nekim zneskom, ki se ustanovi za vsak kilometer obrata.

Pri tem je moči odlog povračila za obratne stroške, katero mora dajati podjetba lokalne železnice za to, da se poprej založé glavnični dolgovi za posojilo in prednostne delnice iz njenih kosmatih donosov, dovoljevati tedaj, kadar je tudi po predvarku vlade pričakovati, da s takim dovolilom ne nastopi trajno obremenilo državnega zaklada.

2. Prevzetbo obrata že obstoječih ali takih lokalnih železnic, ki se v bodoče naredé, za lastni račun države proti plačilu trdne zakupne rente, ako se po izkazih, katere preskuša vlada, ozirajoč se na poroštva tovorov ali donosa, oziroma na letne prispevke, ki jih zagotové deležniki ali samovpravne združbe, more založba zakupne rente šteti za stalno zavarovano iz čistih donosov lokalne železnice, ki se dosežejo v državnem obratu.

3. Izvršitev naprav, potrebnih vsled uvedbe lokalne železnice na stično postajo glavne železnice, dajanje gradiva za gradnjo in obrat, inventarskih predmetov in vozil za lokalno železnico proti temu, da podjetba lokalne železnice plača stroške, ki jih ima s tem država sama, eventualno v primernih letninah, o katerih se je dogovoriti.

Izjemoma se morejo spredaj omenjene dajatve upravitva državnih železnic na korist podjeteb lokalnih železnic opravljati tudi brezplačno ali, ako se napravijo delniške družbe, proti poplačilu v papirjih teh družeb (obligacijah, prednostnih ali osnovnih delnicah) tedaj, kadar se naprava lokalne železnice zdí koristna za državni obrat ter se s pričetkom obrata lokalne železnice po predvarku vlade smejo pričakovati taki veči donosi ali drugačne finančne koristi za stične proge državnih ali za račun države obratovanih zasebnih železnic, da se ž njimi primerno pobotajo finančne žrtve, ki jih mora vsled zgorenjih dajatev prevzeti upravitvo državnih železnic.

Inventarske predmete in vozila, katere je dati, treba je praviloma nabaviti nove in le izjemoma se smejo oni vzeti iz zalog državnih železnic. Vozila se smejo dostavljati tudi proti letnemu povračilu, katero je preračunati v odstotkih dohodkov iz prevažanja.

4. Prevažanje gradiva za gradnjo in obrat in pa vozil za lokalne železnice tako med gradnjo kakor med obratom po znižanih tarifnih postavkah, veljajočih za lastne gospodarske pošiljatve upravitva državnih železnic, ako je to, kar se s tem na voznini prihrani, naravnost v korist dotični podjetbi lokalne železnice.

Spredaj stoječa določila (od 1. do 4.) naj se zmisloma uporabljajo tudi o zasebnih železnicah, obratovanih po državi za lastni račun, in tudi ostala upravitva zasebnih železnic, zlasti tistih podjeteb, ki uživajo od države kako poroštvo donosa, treba je po méri vpliva, kateri po pristoynosti gré državnemu upravitvu (zlasti po §. 10., lit. g zakona o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l., Drž. št. zak. 238.), prisiliti k temu, da enakovrstna privolila in enake ugodnosti dodeljujejo za stične lokalne železnice.

Dohodke in stroške, ki se za upravitvo državnih železnic pokažejo iz uporabljanja spredaj stoječih določil pod št. 1. do 4., treba je vsako leto ločene postavljati v državni proračun ter razložiti dotične razmere.

Člen X.

Vladi se daje oblast, da se pri dobavi glavnice za take nove lokalne železnice, po katerih obratovanju se po ovedbah, ki jih opravijo državni organi, za posamezne veje državnega upravitva (poštni, telegrafski, cestni, gozdni, rudniški in solinski erar, upravitvo državnih železnic itd.) dosežejo finančne koristi, ki se dadó številkom določiti, vdeležuje s prispévki *à fonds perdus* ali, ako se napravijo delniške družbe, proti poplačilu v papirjih (obligacijah, prednostnih in osnovnih delnicah), in sicer ali v obliki letne podpore ali s plačilom glavnice v tistih največinskih zneskih, ki so enaki koristim (večim dohodkom ali prihrankom), katere državnemu zakladu dokazno nastanejo vsled naprave lokalne železnice, oziroma enaki kapitalizovani vrednosti teh koristi.

Člen XI.

V koliko more za posamezne lokalne železnice, o katerih gospodarskem ali vojaškem pomenu ni nobene dvojbe, o katerih je pak dokazano, da deležniki nikakor ne morejo popolnoma pripraviti vseh potrebnih novcev, državno upravitvo dovoljevati morda poleg ali namesto ugodnosti, navedenih v členu V., VI., VII., VIII., IX. in X., drugačne finančne podpore, ki niso v njega upravnem področju, kakor zlasti zagotovilo državnega porošstva donosa, prispevanje države h gradnji proti poplačilu v osnovnih delnicah v drugih slučajih, kakor v členu IX., št. 3. in v členu X. navedenih, pre-

vzetbo obratovanja za račun države proti zagotovitvi trdne zakupne rente, kolikor prevzetba obrata ni pripustna po členu IX. št. 2., itd., to bo v vsakem posameznem slučaju določil poseben zakon.

Člen XII.

Podjetbe lokalnih železnic, za katere so se dodelile v členu V., lit. a) všteto do d) ali v členu XI. navedene finančne ugodnosti, imajo — ne rušoč pravice, ki si jo ob dopuščanju pridržuje državno upravitvo, da smé dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat oddana, vsak čas odkupiti po pogojih, ki se ustanové v dopustilu — dolžnost, državnemu upravitvu na njegovo zahtevo vsak čas dopustiti soporabo lokalne železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se bodo še le napravile in bodo v državnem obratu, in to takó, da ima državno upravitvo pravico, prosto ustanavlja tarife, za primérno odškodnino odpravljati ali odpravljati dajati cele vlake ali posamezne vozove po soporabljeni lokalni železnici.

Odškodnina, katero bo opravljati za to soporabo, ustanovi se, ako se med državnim upravitvom in koncesionarji o tem ne vkrenejo posebne dometbe, po določilih, razglašanih v prilogi C k dopustilnici z dné 1. januarja 1886. l. za cesarja Ferdinanda severno železnico v Državnem zakonu iz leta 1886. na strani 63.

Soporaba naj se vendar vrši samó takó, da se ž njo ne moti lastni pravilni obrat soporabljané lokalne železnice, ter se ne smé izkoriščati v konkurenčne namene nasproti podjetbi lokalne železnice.

Kolikor bi se po mnenju nadzornega oblastva prehajanje tujih vozil na lokalno železnico ne dalo spraviti v sklad z olajšili, dodeljenimi ji gledé na napravo, opremo in vrsto obrata, treba je povrniti večé stroške, ki bi s tem nastali podjetbi lokalne železnice.

Člen XIII.

Izdaja prednostnih obligacij, katere se smejo glasiti samó na zakonito deželno vrednoto, izključena je dotle in toliko, dokler jim ne bo po izkazih, katere preskuša vlada, obrestovanje in razdolžba stalno zagotovljena v lastnih čistih donosih železnice in v poroštvih tovorov in donosa, ki jih zagotové deležniki in samovpravne združbe.

Železniške podjetbe, pri katerih se vsled nedostatka zakonitih pogojev ne zdi pripusten knjižni

vložek po zmislu zakona z dné 19. maja 1874. l. (Drž. zak. št. 70.), izključene so od izdaje prednostnih obligacij.

Člen XIV.

Dopušča se poraba državnih cest za napravo lokalnih železnic, kolikor se ne vzvidi, da bi železniški obrat bil na škodo varnosti cestnega prometa.

Pri vojaški važnih cestah pak je železnico napraviti vselej tako, da bodo v slučaju potrebe vojaški vozovi mogli rabiti cesto po vsi njeni širini.

Pripustnost porabe cest in pogoji za njo naj se v porazumu z državnim vojnim ministerstvom na prvi stopinji ustanavljajo po političnem deželnem oblastvu v porazumu z glavnim ravnateljstvom avstrijskih železnic (uradom za lokalne železnice), na drugi stopinji pak po ministerstvu za notranje stvari v porazumu s trgovinskim ministerstvom.

Ne rušoč zaveznosti, ki nastanejo vsled obstoječih mitninskih dohodkov, ni posebnega odplačila dajati za porabo ceste v nobenem slučaju, torej tudi tedaj ne, kadar je, kar je zlasti železi pri cestah v vojaškem oziru manj važnih, dél ceste, ki ga rabi lokalna železnica, odločen od ostale cestne površine, ter z ozirom na to, da je vsled naprave železnice pričakovati zmanjšan promet pocestnega vozovja, prepuščen lokalni železnici v izključno porabo.

Železnico je od ostalega dela ceste odločiti takó, da se morejo pregrade, ki bi se postavile, brž odstraniti, ako bi bilo treba za vojaška pomikanja rabiti cesto po vsi njeni širini.

Stroški za obnovo ceste, ki jo zahteva naprava železnice, in pa stroški rednega vzdrževanja in za oskrbovanje železniškega obrata potrebne snažbe resrabljenega cestnega déla, nadalje kar bi bilo morda vsled dotične porabe večé stroškov za vzdrževanje ceste sploh, za odstranjevanje ujim (elementarnih poškodb) in za nove naprave, ki bi bile potrebne iz ozirov na cestni promet, potém stroške za vse posebne naredbe, potrebne v to, da se od cestnega prometa odvráča vsak po železniškem obratu nastajajoči motež in vsaka taka nevarnost, bolé podjetbo lokalne železnice.

Dalje segajoče zaveznosti, kakor so v spredaj stoječem odstavku navedene, zlasti z ozirom na podkrepo in vzdrževanje mostov in predmetov, ki se nahajajo pod cesto, nadalje z ozirom na vzdrževanje in čiščenje banket, jarkov in položnosti na strani železnice, in pa z ozirom na trebljenje snega ne smejo se nalagati podjetbi lokalne železnice, ako

dotična dela in oprave niso provzročene po obstoju železniške naprave.

Nedržavne javne ceste se smejo za napravo lokalnih železnic uporabljati samo s pritrdilom tistih, ki so jih dolžni vzdržavati, oziroma tistih oblastev in organov, ki so po veljajočih zakonih poklicani, dajati privolilo v porabo ceste po podjetbi lokalne železnice.

Člen XV.

Podjetbe lokalnih železnic so dolžne, obrat dopuščenih železnic v slučaju mobilizacije in vojske vsak čas brez zahtevka odškodnine ustaviti v toliko in dotle, kakor se bo to vojaškemu oblastvu zdelo potrebno.

B. Male železnice (tercijarne železnice).

Člen XVI.

Z malimi železnicami (tercijarnimi železnicami) po zmislu tega zakona je razumevati tiste za javni promet določene lokalne železnice, ki so za obči železniški promet manjše važnosti (postranske železnice [krila] s pravilno ali ozko raztečino, pocestne železnice s parnim ali električnim obratom, z drugimi mehaniškimi motorji ali živalsko silo, železnice na vrvi itd.). Zlasti so male železnice praviloma take železnice, ki posredujejo sešobno krajevni promet v kaki občini ali med sosednjimi občinami, in pa vse železnice, katere se ne obratujejo s parom.

Pripoznavanje kake lokalne železnice za malo železnico (tercijarno železnico) in pa dodelilo dopustila za njo pristoji trgovinskemu ministerstvu v porazumu z drugimi vdeleženiimi ministerstvi in z državnim vojnim ministerstvom. Trajno dobo dopustila je za samovpravne združbe odmerjati največ z 90, za drugačne koncesionarje pak največ s 60 leti.

O malih železnicah (tercijarnih železnicah) se uporabljajo ukazila poglavja A tega zakona z nastopnimi izpremembami in dopolnilnimi določili.

Člen XVII.

Državno vplivanje na gradnjo in obrat malih železnic (tercijarnih železnic) bodi omejeno samo:

1. na odobrilo splošne naprave in trasovanja železnice;
2. na varstvo ozirov varnostne policije;
3. na brambo mejašev železnice in drugih deležnikov pred nevarnostjo ognja in drugačnimi poškodbami vsled naprave in obrata.

Člen XVIII.

Podjetbam malih železnic (tercijarnih železnic) je dolžnost, da morajo prevzeti podjetbam lokalnih železnic pristojne oprave na korist vojaškega upravitstva, nalagati samo v toliko, kolikor se te oprave z ozirom na napravo železnice in vredbo njenega obrata sploh dadó izvršiti, v ostalem pak so taiste odvezane vseh brezplačnih dajatev za javne namene (poštno in telegrafsko upravitstvo, policijo, finančno stražo itd.), razen dolžnosti, da morajo brezplačno prevažati služabno potujoče, s po-verilnicami, kakor gré, opremljene organe državnega nadzorstva in njih pratež.

Člen XIX.

Ustanavljanje voznih in tovornih cen in pa postranskih pristojbin se s pogojem, da se bo z vsemi železnico rabečimi potniki in pošiljači tovorov ravnanlo popolnoma enakomerno, pridržuje podjetbam malih železnic (tercijarnih železnic).

Vse tarifne naredbe, oziroma vse njih izpremembe je najkeseje osem dni, refakcije pa vsaj tri dni pred uvedbo javno razglasiti ter dati nadzornemu oblastvu na znanje.

Državnemu upravitstvu se pridržuje pravica, da smé precej, ko bo železnica v treh letih zaporedoma ne po prednostnih obligacijah nabavljeno na pravno glavnicu iz svojih čistih donosov obrestovala s šestimi odstotki najmenj, ustanoviti znižane največinske tarife za promet oseb in tovorov, zaslišavši o tem podjetbo, pri čemer pak se bo ozirati na eni strani na javne koristi, na drugi strani na trajno zagotovilo tega šestodstotnega obrestovanja na pravne glavnice z razdolžno kvoto iz lastnih čistih donosov železnice vred.

Člen XX.

Gledé malih železnic (tercijarnih železnic) se trajna doba za lokalne železnice ustanovljene davčne prostosti omejuje na 15 let, vladi se vendar daje oblast, da smé pri takih malih železnicah (tercijarnih železnicah), katerih naprava je z ozirom na stavbne teškoče, ki jih je premagati, zelo draga, dovoljevati tudi daljšo davčno prostost v mejah 25 let, ustanovljenih s členom V. d) za lokalne železnice.

Nadalje se gledé malih železnic (tercijarnih železnic) odstotna pristojbina, ki more po členu V. lit. f) stopiti na mesto kolka voznice za osebe, znižuje na en odstotek vozne cene, kolikor v poslednjem oziru ne nastopi oprostilo od plačevanja kolka voznice za osebe po zmislu določil zakonov

z dné 11. maja 1871 l. (Drž. zak. št. 39.) in z dné 30. marca 1875. l. (Drž. zak. št. 42.).

Člen XXI.

Vladi se daje oblast, ob dopuščanju (koncesionovanju) malih železnic (tercijarnih železnic) odrekati so pravici vsakočasnega odkupa po državi, ki si jo je gledé lokalnih železnic pridržavati po členu XII., in pa državni pravici pripada, ustanovljeni v §. 8. zakona o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.). Nasproti samovpravnim združbam se je odrekati državni pravici odkupa in pripada.

C. Končna določila.

Člen XXII.

Predpise za pripravljane lokalnih in malih železnic, zlasti za napravo in uradno obravnavo dotičnih tehniških izdelkov, in pa določila o napravi in obratu takih železnic naj vlada izdá ukazoma, a pri tem se je ozirati na to, da se kolikor moči uprosti in pospeši postopanje in pa da se kolikor moči olajšajo in cenéje izvrše gradnja in obratne oprave.

Člen XXIII.

Določila tega zakona se smejo uporabljati tudi o obstoječih železnicah v členu I. in XVI. tega zakona oznamenjene vrste s tem omejilom, da naj o njih ne veljajo po členu V. lit. a) do d) pripustna, ampak samó tista določila in finančne ugodnosti, katere so bile dotičnim podjetbam dodeljene ob času, ko se jim je dalo dopustilo. Za pocestne železnice je pak treba privolila državnega upravitva.

Člen XXIV.

Ta zakon, s katerim se z 31. dném decembra 1894. l. razveljavi zakon z dné 27. decembra 1893. l. (Drž. zak. št. 198.), izdan zastran novične podaljšbe veljavnosti obstoječemu zakonu o lokalnih železnicah z dné 17. junija 1887. l. (Drž. zak. št. 81.), stopi v moč 1. dné januarja 1895. leta ter prestane z 31. dném decembra 1904. leta.

Izvršitev njegova se naroča Mojim ministrom za trgovino, notranje stvari in finance.

Na Dunaju, dné 31. decembra 1894.

Franz Josef s. r.

Windisch-Graetz s. r.

Wurmbrand s. r.

Bacquehem s. r.

Plener s. r.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane,

izhaja v založbi c. k. dvorne in državne tiskarnice na Dunaju, I. okraj, Singerstrasse št. 26., tudi leta 1895. v nemškem, italijanskem, češkem, poljskem, maloruskem, slovenskem, hrvaškem in rumunskem jeziku.

Naročnina Državnega zakonika v vsaki teh osmih izdaj znaša za vse leto 1895. za en izvod — bodi, da se hodi ponj ali da se ta izvod pošilja poštine prosto — 3 gl.

Naročevati se je v založbi c. k. dvorne in državne tiskarnice, I., Singerstrasse št. 26., kjer si je moči naročiti tudi posamezne letnike in kose.

Naročilu je ob enem priložiti za nje pripadajoči znesek, ker se Državni zakonik pošilja samó, če se je prej plačala naročnina.

Kadar kedó kupi Državnega zakonika eno celo desetletje ali še več desetletij na enkrat, tedaj stane v nemški izdaji:

Desetletje od l. 1849. vštévši do l. 1858.	25 gl.	Desetletje od l. 1869. vštévši do l. 1878.	16 gl.
" " " 1859. " " " 1868.	12 "	" " " 1879. " " " 1888.	20 "
Vsa štiri desetletja od l. 1849. vštévši do l. 1888. pa stanejo			

60 gl.

V izdajah drugih jezikov stane:

Desetletje od l. 1870. vštévši do l. 1879.	16 gl.	Desetletje od l. 1880. vštévši do l. 1889.	20 gl.
Desetletji od l. 1870. vštévši do l. 1889. pa staneta			

30 gl.

Posamezni letniki nemške izdaje se dobivajo počenši z letom 1895. po teh-le cénah:

Letnik 1849. za	2 gl. 10 kr.	Letnik 1865. za	2 gl. — kr.	Letnik 1881. za	2 gl. 20 kr.
" 1850. "	5 " 25 "	" 1866. "	2 " 20 "	" 1882. "	3 " — "
" 1851. "	1 " 30 "	" 1867. "	2 " — "	" 1883. "	2 " 50 "
" 1852. "	2 " 60 "	" 1868. "	2 " — "	" 1884. "	2 " 50 "
" 1853. "	3 " 15 "	" 1869. "	3 " — "	" 1885. "	1 " 80 "
" 1854. "	4 " 20 "	" 1870. "	1 " 40 "	" 1886. "	2 " 30 "
" 1855. "	2 " 35 "	" 1871. "	2 " — "	" 1887. "	2 " 50 "
" 1856. "	2 " 45 "	" 1872. "	3 " 20 "	" 1888. "	4 " 20 "
" 1857. "	2 " 85 "	" 1873. "	3 " 30 "	" 1889. "	3 " — "
" 1858. "	2 " 40 "	" 1874. "	2 " 30 "	" 1890. "	2 " 70 "
" 1859. "	2 " — "	" 1875. "	2 " — "	" 1891. "	3 " — "
" 1860. "	1 " 70 "	" 1876. "	1 " 50 "	" 1892. "	5 " — "
" 1861. "	1 " 50 "	" 1877. "	1 " — "	" 1893. "	3 " — "
" 1862. "	1 " 40 "	" 1878. "	2 " 30 "	" 1894. "	3 " — "
" 1863. "	1 " 40 "	" 1879. "	2 " 30 "		
" 1864. "	1 " 40 "	" 1880. "	2 " 20 "		

Letnik 1894. se bo dobival še le potem, ko se izdasta tudi kazali k dotični jezikovni izdaji.

Letniki 1870. vštévši do 1894. v ostalih sedmih jezikovnih izdajah se dobivajo po tisti céní, kakor dotični letniki v nemški izdaji.

NB. Tisti kosi Državnega zakonika, kateri naročniku celó niso došli ali pa so mu došli nedostatni, naj se reklamirajo (pooglašajo) najdalje v štirih tédnih naravnost pri c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju, III., Rennweg št. 16.

Kadar ta rok izteče, tedaj se bodo kosi Državnega zakonika izročevali samo proti plačilu prodajne cene (po kateri $\frac{1}{4}$ pole, to je 2 straní, stane 1 kr.).

Ker so v nemški izdaji vsi letniki počenši od l. 1849. do 1894., v ostalih sedmih jezikovnih izdajah pa vsi letniki od leta 1870. vštévši do 1894. popolnoma dopolnjeni, more se ne samó vsak posamezni letnik za zgoraj omenjeno prodajno ceno, ampak tudi vsak posamezni kos vseh teh letnikov za prodajno ceno ($\frac{1}{4}$ pole, to je 2 straní, stane 1 kr.) dobivati počenši z letom 1895. iz založbe c. k. dvorne in državne tiskarnice; potemtakem je vsakemu moči, dopolniti nedostatne (pomanjkljive) letnike ter si liste vrediti po tvarini.